

CSIKSZEREDA

KÖZGAZDASÁGI, TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Ngyelvére 2 kor.	Felolós szerkesztő: Dr. Nagy Béni. üggyvéd.	Műlytéri cikkeket soronkint 30 filléret közöltenek. Egyes lap ára 20 fillér. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottanak.
---	---	--

Merénylet a magyar király ellen.

Lapunk zártakor Bécsből a következő megdöbbentő hírt kaptuk: O Felsőge Ferencz József ma kikocsizott a városba, mikor is eddig még ismeretlen ember hírtelen kocsijába ugrott s késsel vagy törrel állítólag megsebesítette. Ha történet is azonban sebesülés, szerencsére nem életveszélyes.

Ujabbon jelentik Bécsből:

A Mariahilferstrasse 96. szám alatt történt a támadás, mely után a király tovább folytatta útját Sehöbrunnba. A merénylet pedig egy mellék utczába huzozták, a hol a löveg agyon akarta verni s a lövedélektől csak a rendőrség közbejárása mentette meg.

A faji jelleg súlyedése.

A mai kosmopolitikus életben a mikor a fajszeretetre, annak erősítésére és az összetartózkodású érzetűnek emelésére oly csekély súly helyeztetik, a mikor a mindennapi élet küzdelmei annak kívánalmait elnémitják a faji jelleg hívó szöszatát, nem lehet csodálkozni a felett ha a fényes nemzeti jelleg eltűnik s helyét a közönyűlő áthatott mindennapiág, az érdekeknok gyakran a nemtelenség lozalacsonyabb fokáig le-súlyesztett harcza foglalja el s az irigység és torzalkodás viharai között kiki megteledekezik arról, hogy neki faja és nemzetisége iránt szigoru kötelességei vannak, a melyek ép olyan szentek és kötelezők, mint a létlenntartás kötelessége.

A mikor így általánosságban szöszlök azérnt nem valamely más népfaj faji jellegűnek súlyedéséről írunk, hanem a magyarság faji jellegűnek tospedeéséről, a mely veszendőben van és pedig ezen állapotba jutott a magyar honfiak téletlensége, nem bánomsága s vétkekes hanyagsága folytán.

Annnyira jutottunk ma már, hogy hiába kongatjuk a vészharangokat, hiába zengünk kesergő Jeremiádokat, falra hányt borsóként pattan ez mindonünnön vissza sőt a szavukat tolemelők jutalom helyett hangos gnyakcazajban részosulnek.

Azonban magyar emberek ez semmikép sem megy jól, ha első az önérdékek, első az önérdék sugalta lelketlen harcok, az egymás elleni irigység, torzalkodás, a mások kárán való telemelkedésre való törekvés, mint a faji jelleg ébrentartása, annak ápolása és lerjesztése, akkor nem sokára elkövetkezik egy olyan időszak, a midön már a bajt orvo-olni nem lehet, hanem a magyarság és az erre alkotott összes alkotások összeesnek s a hujdan dől-ezeg magyar szolgáljává válik azoknak a nemzetiségeknek, a melyek vesztére törnek és áskálódnak s gnyitárgyjává lesz azok előtt, a kik előtt főczékként legob a magyarság tönkrejuttatása és sárhatiprása.

Midön ezekről írunk és elmélkedünk ne feledjük el, hogy körül vagyunk nemzetiségektől véve, a kiknek mint fentebb is említett főérdeke bukásunk, a kik előtt a magyar név gyűlölt s minden a mi magyar jellegre vall szemés fülsértő, vegyük számba azokat a törekvéseket, a melyek a nemzetiség részéről ellenünk folytatattanak s abból megértünk mindent, hogy mit kell tennünk fajnuk megvédése és erősítése érdekében, nem ellenséges érzületből, nem fajgyűlöletből, hanem fentartásunk érdekében s azon ezülből, hogy méltók legyünk ösökhöz, a kik nemcsak megszerzték és fentartották ezt a magyar hazát, hanem nagygyá dícsővé is tették azt. Súlyos kötelességek diktálják azt, hogy faji jellegűnket ne veszítsük el, s ezekkel szemben úgy hisszük az utódok által vehető azon vádat, hogy gyávák, téletlenk és hanyagok nem kívánjuk magunkra venni s ha nem akkor minden lehető el kell követni arra, hogy faji jellegűnket megóvassék minden idege beavatkozástól, elvesztése magyarságát, magyar zamatát.

S ezt úgy tehetjük csak, hogy ha elnémulnak az áldatlan önérdékek harcok, ha megszűnnek a gyűlölség szülte áskálódások s ha szívűnkben a rideg közöny édes fajszeretetté olvad, mely nemességűben nemcsak leikositoni, hatni és tenni tud s elűzi azokat a vészterhes felhőket, a melyek fajnuk egét oly sűrűn bevonták s mind-ezhez az összetartózkodású, az együtt munkálás szent érzetűnek és dícső megvalósulásának kell járulnia, hogy a magyar faj újból megerősítossek s faji jellegén, erős nemzeti érzésén ne üssenek rést a nemzetiségek feltornyosuló áskálódásai. Mig ezen érzés, ezen törekvés el nem telti a honfiak keblét, addig bajok és pedig nagy bajok vannak s addig nem hiába kondultak meg a figyelmeztető vészharangok.

A belgrádi véres éjszaka.

Rómeo hír járta be a világot. A szerb királyi családot folyó hó 10-én éjjel meggyilkolták.

Hogy kik voltak a gyilkosok egész bizonyossággal tudni még nem lehet. Bizonyos csak az, hogy politikai elégtelenség, torzalkodások kirottak egy egész uralkodó család.

Az Obrenovic dinasztia tohat nincs többé.

Nekünk semmi jogunk Szerbia belügyeibe beavatkozni, sem politikai nézetűnket ezen lap hasábjain fejtegetni. Csupán a nagy kegyetlenséggel és szivtelenséggel elkövetett romes gyilkosság tettesoileh viszszünk. Még pedig elütő szavunk.

A közp kör horozalmi nagy látszik újra televesenedtek. Mintha a vén Európa megkivanta volna a multat! Már évek óta hűvös szellő fújogál kelet felől, vészragot hozza magával, hogy felbósztse vele a keletit Európa apró nemzeteit. Szerbia mióta, különösen Sándor király feleségül vette Draga Masmat tolyton forog. Kormány változás, öszezskűves napirenden van. A király, a mindektől ellagott szerezésletlen Obrenovic Sándor nem bizik senkiben és ide-oda kapkod. Felüggeszt alkotmányt, megsemitse ellenségeit s még sem ér célét. Trónja meg s mégis görösesen ragaszkodik a hatalomhoz. Polg családja régi ellensége titokban mozog, tervez, öszezskűvetészi.

Mig ma bekövetkezett az előre sokak által sejtett, de így még nem is álmódott tragédia.

sának a végét, vagy pedig az előbb említett összekötöttes révén nyílt meg előtte az ut egyenesen a királyig.

A merénylő csak Luka Lazarevics lehetett, mert általában bátor, erőfeszítő embernek ismerik, a ki szívólyá gyűllte az Oboronovics-családot és nem volt nehéz őt a merénylőt tervének meggyerni.

Lazarevics is azonban bizonyára korlári őbajította a vérontást, csak felszólította a királyt a lemondásra.

A király ezumban, ki heves természetű — de talán az estély okozta izgalmak is hozzájárultak a következményekhez — a rendszárat magával hordott fegyverét emelhetve fel Lazarevicsra, a ki tisztán önévételemből használta saját fegyverét, a mely kitöltötte a király életét. Viszont a király fegyvere is elslitt és a golyó halálosan találta a merénylőt.

Az így okozott zajra törtek azután elő a merénylőknek már korábban meggyert udvari emberek és testőrök és Drága királyné is a zavar közepette eshetett áldozattá a vértől is felbőszült és megvadult tömegnek.

Vasárnapi levél.

Hát tisztelt Szerkesztő ur én ezennel kijelentem Önnek, hogy nem vagyok megelégedve a lapjával. Még nem elégedésnek egyik oka abban rejlik, hogy a Heti krónikát nem kezeli következetesen. Másodszor pedig azért nincs meg bennem a megelégedés érzete, mivel a „Napi hírek” rovata alig érlel, fel valami speciális cikkei, jelenben csakzeredai hírt, újdonságot. Tudja! — érdekes újdonságot...

Pedig, nezd! Mi vidékiek, akarom mondani budapestiek, kolozsváriak, szegediek, pozsonyiak, marosvásárhelyiek, brassóiak, közvidékiarhelyiek stb. stb. kiket a sors keze távol vitt Csikszerezéről — erre vagyunk kíváncsiak. Mit bánjuk mi a vezér-zsükket, a szervezési szabályrendeleteket, a konstantinápolyi útirásokat, az árverési hirdetményeket és a Mauthner-féle magvakat! — Egyszeren el se olvassuk.

Egy vidéki társadalmi lapról — nem vár a közönség világrendítő dolgokat. A nagy tőkével rendelkező lapok sem teszik — miért tegye a vidéki heil lap.

A mai társadalmi ember, hisz tudhatja jól, nem szereti a komoly „őrkéseket”.

Újra álljék az a korszakot, a mikor a nőpne csak „panem et circenseum” kellett. Ezt megakadályozni, ezzel szembe szállani kevés tőkével és ennek folytán kevés munkássággal nem csak merész, hanem czélzártsátság is.

Hol lehet mutatni? Ezt kérdezi a mai kor gyermeke és nem azt, hol lehet tanulni. A tudósok, az idealisták, a közérdek harcosai — mai nap szinte nevelőségs figurák.

beléptünk az első terembe az első pillanat hatása alatt mindenik meglepődve állott meg helyén és általános halk „ah” kiáltást lehetett hallani.

Folyt. köv.

Tusnád fürdő.

Irtá: Dr. Kardos Albert.

Kimondhatná meg, hogy melyik az jobb, melyik dicsebb? — Ki dönthet el, hogy melyik hatásosabb, melyik gyógyítóbb a székegyfürdők között?

Gyakran versengoztek ezért maguk a fürdők a még többet vitaloznak rajta a fürdők látogatói. Távol van tőlem, hogy én a versengésbe beleveggyüljek a még távolabbi, hogy időtlen vállalkozom. S most midőn a debreceni „Székely Társaság” a fürdőt akarja a debreceni közönséggel megismertetni — engem éppen Tusnád leírásával bizott meg. Tusnád nem azért jutott a bemutatandó fürdők élére, mintha az elősége mindenben magának követelt, hanem mert följárja fűrésze, kőlepedők utjai, régi és újabb szereléské közönséggé tették a székegy fürdőknek; hiszen azt a tavalyi székegy kongresszus is elismerte, midőn ott tartotta gyűlését.

A hírlapiró írjon hajmerezető, meg nem történt tragédiákat, kiszinezott politikai tudósításokat, váratlan leleplezéseket, egy-egy kisse hatoljon be a családi szentélybe és lapja élénk, olvasott és jövedelmező lesz.

Mi fővárosiak, nagy városiak akkor szeretőni fogjuk a Szerkesztőt urat, különösen ha még hozzá valamelyik szeredai ismerőstől, hoz lapja leleplezéseket.

— De bocsánat! Nem akarom kioktatni teendőid fölül. Hisz egy ügyvéd nem szorul a más tanácsára Romélen tehát, hogy nem is haragzik, ez eddig elmondottakért.

Tudja édes Szerkesztő ur — itt nálunk a nagy városban, ha öszsze-öszsejövünk székegyről — bizony sokat el-elkevergünk a mi kedves kis néhai sárszékiakról. Csikszerezéről. Egyik azt emlegeti, a másik amaz. Egyik szívbeli vonzalomról, holdvilági esztéről, a másik a csomóbeli tirsaság élményeiről rögrei kedves történeteket. Most pedig, hogy a város élére fiatal ember került arról is derécsellegtünk.

No fiuk — mond egyik. — most már lesz járda, sétatér, új templom, cukrázda, villany világítás, mert fiatal ember a polgármester.

Igen ám — felel a rezignáció keserű hangján a másik — de miből? Hiszen Csikszereda olyan szegény mint a templom egere!

— Dobog szegény! — szólal meg a holdvilági eszték magasatálója. — Van sok szép lánya, asszonya és sok — korcsmár...

A pajkos hangra elszakad a komoly társalgás fonala a nagy Gambrius visszacsongi nevetésünkre.

Bolond hírek járnak-kelnek. Apponyi lemond, Apponyi visszavonul. Bánffy miniszterelnök lesz, Bánffy lemond a hoppnotársaságról és az ellenzékbe megy. A székegy képviselők kilépnek a szabadalvól pártból — a hol eddig is csak specialis székegy érdekekkért maradtak (?) Haha!

Micsinayt elfogták, Micsinayt nem sikerült megcsapni...

Sándor királyt és Drága Masinát meggyilkolták. Új uralkodót választott a szerb nép... És a többi és a többi...

Egyik meglepetés után jön a másik. És ha nem jön! Hazunk, csinálunk. Kacsáni könnyű. Még csak puskapor se kell hozzá. Szerkesztő ur maga is tud azt hiszem? Hja! a nőikül nincs lap. Tudom jól. De pardon! Édes szerkesztő ur ol el feledtem megkérdezzni, hogy van? Mit csinálnak Csikszerezében? Van-e sok per — és perkietség? Hogy likvidál a bíróság? Vigyázzon, a bíróság mióta a fizetés felemelés résznye felemelte igényeit nagyon irigys és az ügyvédeknek szeretné kiparolnati a felemelésért járó kollemlonésegeket.

És maga ödes Szerkesztő ur még mindig legény ember-e? Én nem hiszem. Szek-

redában muszáj megházasodni. És ugy-e maga is megházasodott? Jól tette. Ezen reményben lüdvölöm és nem beszélök az együtt tiltott estákról. Podie!

Londonban hoj! van számos utca!...
A vízionálutáig!
Zusa.

Szemelvények SimonPéter, „Székely kivándorlás” című művéből.

A székegyek és a Székelyföld.

(Folytatás.)

Az asszonyok bodrējos fekete főkötőt hordanak, erre, mikor hazulról távoznak, csinosan felszallagozott szalmakalapot illesztnek, hidegben pedig nagy téli kendővel kötik be fejüket. De vannak vidékek, hol az asszonyok a fejkötőn oly posztókalapot viselnek, mint a férfiak, a mit a férfiak engedelmével és annak emlékére tesznek, hogy háborus időkben férjeiket táborozása alatt a nők nemcsak elvegezték minden férfimunkát, hanem legyőzték a támadó ellenséget is amazoni bátor-sággal és erejükkel.

A léányok rendszeren egy, ritkábban két ágba fonják a hujukat és a hátot bocsálják alá; nem igen kontyolják fel. Fejükre ritkán tesznek kalapot vagy kendőt, sőt a templomban még télen is hajdonfövel jelennek meg. A templom szónál eszembe jut az a kedves székegy szokás, hogy a nők, a míg telik a kertből, rétről, mezőről, virágcokrocskával kezükben indulnak Isten házába, hol aztán a virágok illataössze vegyül a tömjén füstjével.

A székegyek rendes eledele tej, turó, tojás, szalonna, mindenféle közönséges vetemény, burgonya, kása és káposzta. Szegénysége is rákényszeríti — legalább részben — a vegetáriánizmusra. A „régii jó időben” felt még vasár- és ünneppapokon egy-egy lon-tocska „tehénhusra” is, most alig van egy falat juh- vagy kecskehus. Ételeit rendszeren rozsa-, ritkábban buza- vagy

Tusnádak azonban legzebb ökeöszöglegiből kincse az erdő, a fenyves. Tusnád csak 630 méterenyire fekszik a tenger zsiné sülött a mégis hatalmas, egészédes fenyvese van A szomezérljában jobbra és balra magasabb fekvő helyen sem találunk fenyőt, legfőbb bükköt, ellenben Tusnádöt erdőben. hozsásában lenyölő áldotta meg a természet. Ez teszi Tusnádöt klimatika helyé, alacsonyán fekvő enyhe éghajlatu, de azért tiszta, özöms levegővel dicekedő gyógyhelyé.

Mig nappal és főképp erő napfényben a fenyves erdő a tusnádiak aittól palotaja addig dőlőtan és kivált alkonyattól az Ölt völgyében, a réten királyi mulatság járulkei Ritka helyütt látni oly pompás, oly a lymes, oly illatos mezőt, mintaz Ölt partján.

Természetes, hogy Tusnád nem érdemelje a fürdő nevet. ha forrászivakkal el nem volna látva. — Édes vize is van de Székely földün ki iszik isyét, mikor ott a sokkál ültőbb bo. víz. Tusnád is mindenki, a kivél semmi baja sinése, a főköt azozszól; a kük pedig kurtán tartanak, azoz iszik az Apror Mikeas vagy Resző forrás vasa, eszásavas, jodas vizét. Ugyan a források szolgálatját; a hatalmas új épületekben olobozott, modernül berendezött hitel és meleg, kádas és szabad fürdőknek a vizet.

árpakenyérrel, legtöbbször pedig puliszkával fogyasztja el. Néha egy darabka „édes máléval“, száraz puliszkával, fűszerezve ezt csipős hagymával, csilapítja az elszegényedett székely éhségét. A puliszkához és sertéshizláláshoz való kukoriczát vagy „örökbuzát“ javarészen Romániából szállítják, kivált Csíkszegre és Háromszéknek éjszakai vidékeire.

Senmi fáradságot és munkát nem kímél a székely, csakhogy karácsonyra 1—2 sertést bízallasson. Ennek zsirját, megfűszölt kolbászát és husát azután takerékosan fogyasztgatja a következő disznóölésig.

Mit mondjak a székelyek italáról? Megint csak a „régí jó időkkel“ kell kezdenem. A legfűszelűbb, legjobb bort akkoriban ott itta az ember, a hol a szőlőbogyót még sohasem látták: Csíksiban. A csíki és egyáltalán a székely, ha jutott, maga hozta muszáj a Küüllő- és Marosmentérről, bortermő földdel megáldott szászoktól vagy románoktól. De rendszeren azt a pálinkát itta frugális ételéhez, mit a ház szükségleteire főzött „kicsi lúdjében“ a családanya jó rozsból, vagy a boróka jó illata bogyójából. Manapság a gyárilag előállított spirítustal fogyasztják, főeresztve vízzel. Ennek káros halását az emberi szervezetre némileg ellen-súlyozza a munka az Isten legjobb friss levegőjében, és a borviz vagy savanyuviz, a mely nélkül a székely alig lehetne el.

Hála a jóságos Istennek! a szegénység, nélkülözés, nyomor még nem lánadta meg a székelység csonkját-volejét; ámde testben és lélekben ez a mi még mostan is legcégebb népünk válságos állapotba jutott; ebből ha gyorsan ki nem ragadjuk, csakhamar elcsúlyed és elpusztul. Minél magasabbról csik valaki, annál mélyebbre és

annál rohamasabban csik és zuhan alá alig feltartóztatlanban. Sietniünk kell székely népünk megmentésére; minő bajokból és hogyan? majd meg-látjuk.

Megérdemli-e erkölcsi, lelki, szellemi tulajdonságainál fogva is a székely, hogy érdeklődjünk iránta, törőd-jünk vele? Ére-e e tekintetben annyit a székely mint a ruthén, mint a ló?

A szittya-hun törzsből származván a székely, oly viszonyok közé került Erdély rengetegeiben és oly viszonyok között élt tizenháromez századok át, hogy a nemes fajú ősapáktól öröklött tulajdonságokat megtarthatta, tovább fejleszthette és új nemes tulajdonságokat fakaszthatott lelkéből: az elkorcsodáltól a székely volt legjobban meg-örízve.

Legharcziasabb ösöknök levén ivadéka és maga is szinte másfél ezreden keresztül harczolván majdnem szakadallanul az ellenség sokaságával, előbb a maga kis hazájáért, majd később egész Magyarországiért, mint a magyar hazá meglévő őrszeme, majd meg mint határőr, — a székelylyel mintegy vele születnek a legnagyobb katonai és lovagi erények, melyek nem egyszer szolgálhattak anyafol költőinknek is a megéneklésre, a dicsőítésre. Régi írók is mondják: „Siculi gens bellicosissima ac fortissima“ a székely a legharcziasabb és a legvittezebb nép.

A rettenthetetlen bátorság és határtalan vittezés a székelynél erény számba sem megy: annyira magától érthető természetes dolog ez nála. Csak az Isten féli a székelyt, senkitől sem ljed meg. A világ legjobb katonája. Ezer csatája bizonyítja ezt.

A nagy Hunyadi János hadsere-gének letemes részét a székelység alkotja, követvén kora eme legnagyobb hadvezérének Mária képes zászlóit

városokba, Csíkszeredába és Sepsiszentgyörgyre. Már nagyobb ut, de azért olosán meglehető, az országhatáráig Gyimesre vagy Predeára szóló kirándulás.

De szükséges Tusnádról ki is mondani, hoheték ott lőhet az ember, a nélkül, hogy az unalom elfogná. A sós, a fürdőes, a tennisz- és lekeplálya, a folyton változó fürdőközfűsz, az olvasó- és táncsterem, a vendéglő és kávéház minden napnak megadja a maga szórakozást.

S most érkeztünk a tusnádi fürdőes legnevezetesebb pontjához, a kültághos. E tekintetben Tusnáddal sokkal jobb a híre. Drága luxussfürdőnek van elhíresztelve, pedig ennek a felse sem igras, mert fürdeni, étkezői olosokban lehet benne, mint otthon Debreczenben.

Még nagy vendéglőjében is, melynek pedig akkora át- és táncstermek vannak, mint akár a Bihának, a rendes pesenyék ára nem haladja meg az 1 koronát. S ha a nagy vendéglővel nincs megelégedve vagy drágájú az ember, rendelkezésre áll még 5—6 másik vendéglő és étkező helyiség, a melyek mindegyikében igen jó itlen főznek. Egyik másik villában pensió is kapható vagy háztartás is vihető. Melmi szert pedig bőven szolgálhat a piac és igen olosán szállít, a vidék, úgy hogy tejfel a vajjal, csirkével

messze be a Balkánfélsziget belsejébe és segítvén neki megnyerni gúgászi csaltit. Mondják, hogy Hunyadi a szent-imrei diadall (1442.) a Boldogságos Szűz segedelmén kívül székely harczosai vittezésének tulajdonítván, há-lából a székelység iránt 1448-ban a Szűzanya liztelelére Csíksomlyón temp-lomot épített. Ezen templom helyén most is templom áll, a híres csíksomlyói kottás tornyu buscsujárótemplom, hol-sejében Mária csodatévő szobrival,

(Polyt. kőv.)

A rendőrség államosítása.

A vidéki városok rendőrkapitányai kö-zött mozgalom indult meg egy kongresszus megtartása tárgyában. A kongresszus napi-rendjének két főtárgya lesz: a rendőrkapi-tányok a rendőrségi tisztviselők anyagi hely-zetük javítása, s a rendőrség államosítása.

Mi örömmel üdvözöljük a kongresszus eszméjét s öszintén óhajtuk, hogy a kongresszus eredményes és tanulságos legyen.

A rendőrkapitányok anyagi helyzete a vidéken még csak lőrheto. A fix fizetésük általánosságban nem valami nagy, de ezt többesrösen fejlesztheti a mellékös jövede-lem, természetesen a főrendy által megon-gedett és szabályrendeleteken alapuló keres-tekben belüli. Nem is a rendőrkapitányok szegénysége az, a mely felkelti a szociális írő részvétét, hanem igenis a rendőrségi tiszt-viselők, az alkapitányoké, fogalmazóké, had-nagyké és a közrendőröké. Felolvasásgeztehes, nehéz munkát végeznek a rend e fantatói, díjjel-nappal talpon kell lenniök, a lelkiismeretes nyomonos halálra fűszertja öket, de mindeazt oly silány dotációban részesülnek, hogy alig tudnak megélni. A legtöbbje család-ös eméhr. Sok helyt a közrendőr olyan fizetést kap, — mint például Csíkszeredá-ban is — hogy Budapestten még az utasa-epőrnök is lővő van a egész élete nem egyéb nyomorúságnál.

E silány fizetésekből káfélre kár-lu-ramlik a körré. Először az, hogy a rossz fizetésért megfelelő megbízható egyőnek nem igen állnak a rendőrség szolgálatába, az ilyenek másutt jobb javadalmazással könny-nyebb megélhetési módot is találnak. Má-

tojjással szinte elársztják a falusiak a ven-degeket; azonkívül a nyílt özetekben mindenféle fűszert és háztartási csikket be lehet szerezni a legrendesebb árban.

Szóval a Székelyföld a leglátogatottabb fürdőjében jól és oléeg népség lehet élkezői is.

Háttra volna még, hogy az u. n. gyógy-juvalalokról szóljunk. Halár nem vag, kö orvos a az orvosi mesterségre nem is kívá-nó belekötőárködni előlék egyetemi taná-rok adatai nyomán felsorolom gyógyhatását.

Tusnádi elő sorban klimatikus, üdülő hely, de vérezegények, tődötetogok, a légsz-ervek és tüdő hurutos bántalmáiban, gyom-ros és belek idült burájában, vése bajok-ban, idegés gyengeségében, idég tájdalmak-ban, szívdobetegsáiban, bñuálisokban, lülékek-ben szenvedők résében balkezes fenyeve levegőjében, résében sokféle gyógyvisziben gyógyító-rti találnak. A ki tehát illúlni, öröködni vágyik és a kinek klimatikus helyre van szüksege, az bátran mehet Tusnádra és bizonyos, hogy csak néhány hét ott tartós-kodás után is idegei megerősödnék, szenved-esei elmúlnak, vére megyarapodik és föl-pesedül, úgy hogy testben és lélekben me-újulva tér haza.

Megpróbáltam. Sokat küszönb-tek Tu-nádnak.

sodasor az, hogy igen sok vidéki városban a rendőrségi közbizalom, talán a magasabb rangúak kivételével, korruptnak, megbízhatatlannak, értelemtelenség, megvesztegethetők és luatlak. Olcsó husnak hig a leve.

Sok vidéki városban ezért áll rossz lábon a közrend. A lopások, betörések, utcai támadások, verekedések napirenden vannak a nyilvánulabb bűntületekben a rendőrség szinte tehetetlen. A piaci és közegészségi viszonyok is szenvednek e miatt.

A közrend, a fundamentuma az állami és társadalmi létnek, a rendőrség a végrehajló hatalom s ezek sok vidéki városban nincsenek jó kezekbe letve. Oka ennek csak az, hogy olcsó husnak hig a leve.

Mily előnyben megváltoznék a helyzet, ha államosítanák a vidéki rendőrséget! Nézzük csak a budapesti államrendőrséget! Fegyelmesebb, szakban tanultabb és hozzájárultatlanebb tisztultt alig van, mint ez. S ha bílneset bírnánk, kifőrdő közbizalomnak a nyomozás rendelkezése s alig egy két eset bírnánk évente a milliónyi lakóval bíró fővárosban, melynek tetteseit a rendőrség ki ne nyomozná. De nemcsak a közrend, a közegészségesség teendőit is mintazordító végzi a tisztület. Ég és föld a külbizalom tanultság és megbízhatóság dolgában a budapesti és a vidéki rendőrség közt. Így holdogul egy intézmény, melyet a hatalmas s minden eszközzel rendelkezés állam szervez és tart fenn.

Az állam kezelésében így intézményes nőné ki magát a vidéki rendőrség is, a mi nagy haladást jelentene közbizalmunk javulásában. Emelekednék a hívója s az epkölcsei ereje. Manapság úgy áll a dolog, hogy a rendőrség, a városi hatóság minduntalan hadi lábon állanak. A rendőrséget a város tartja fenn, viszont azonban az állam embere a főispán nevesi ki a kapitányt s az állam rendelkezik igen sok tekintetben a rendőrséggel, a mely o szerint a városból csak a konyerret kapja, de az államtól a rendelkezést és parancsokat. S így minduntalan hatakorbi surlódások vannak a két hatóság között és ezek nem egyszer kinos incidensekre adnak alkalmat. Mindenek véget vetne az államosítás. A közrend olyan általános érdek, hogy annak közsegével elő sorban mindnyájunk beveszege, az állam jogosult rendelkezni. Kötszeresen szükség van erre manapság, midőn a vasutak, a forgalom, s számtalan felsőbb hatósági rendelkezések s a munkaszorgalmak egyetemes, központi felügyelet alatt tartoznak állami, mert az egész ország érdekében összhangzásba csak így lehet hozni a rendőrség működését.

Nézzük a csendőrséget, mely szintén állami intézmény. Fegyelem, tanultság, megbízhatóság és tekintély dolgában mennyivel felte állanak a falusi csendőrök a városi rendőröknek! A nép sokkal inkább respektálja őket, mert inkább imponálnak neki.

A rendőrség államosítása nem bekorányáság. Olyan feladat, melyet könnyen lehet megoldani. Nem is költséges. Ha a városok csak annyival támogatják az államot a vidéki rendőrség szervezésében és támogatásában, mint a mennyibe ez most kerül nekik, egész a fontos ügy finanszírlása része el is van intézve.

Dévszüljünk tehát a vidéki rendőrségszervezés kongresszusát az államosítást alkalmat várunk tőle.

Eszküdtzéki tárgyalások.

Negyedik és ötödik nap.

Sombaton és vasárnap rablásal párosult szándékos emberöléssel vádolt Máté Ferenc zsigasi és testvére Máté Antal zsigasi bűntünye került az esküdtbíróóság elé. A bíróság elnöke: Antalffy Gábor kir. törvésségi bír. tagjai: Éltos Zsigmond kir. ít. táblai bír. Csipkés Árpád kir. törvésségi bír., jegyzője: Bocakor Antal kir. törvésségi aljegyző voltak, a vádhatóságot Stupjár Samu kir. ügyész képviselte, Máté Ferenc zsigasi vádlottat Bartha Ignác ügyvéd, Máté Antal zsigasi vádlottat Dr. Nagy Béni ügyvéd védte. A két napig tartott tárgyaláson teljesen be igazolták nyert az, hogy folyó évi március 8-án vádlottak Ambrus János káronalizi lakot, a ki 160 koronával zabében csak szentmártonra ment, hogy a heti vásárban egy tehénkét vásároljon, vadállatiak kegyetlenséggel a legbrutálisabb módon megölték és pénzét elvették. A perbeszédet belejezte után vasárnap délután 1/2 órákor vonultak vissza az esküdték verdiktjuk meghozatalára, a mely szerint vádlottakat a vád tárgyát képező cselekményben bűnösnek találták. A bíróság a verdikt alapján Máté Ferenc zsigasi tekintettel arra, hogy rablással már egyizben büntetve volt, életfogytiglani fegyházra ítélte. Az ítélet ellen úgy az elítéltek, mint védők semmiféle panaszt nem tettek be. Hisztük, hogy ezen ítélet elretentő példa lesz a megyénkben már orlson elharapozott főbnyjáró bűncselekmények elkövetésére nézve.

Hatodik, hetedik és nyolcadik nap.

Hétfőn, kedden és szerdán szándékos emberölés büntetvéssel vádolt Todorán János zsaándi, Váncsa András János és Ambrus István bűntünye került tárgyalás alá Az esküdtbíróóság elnöke: Antalffy Gábor kir. törvésségi bír., tagjai: Jerzák János és Csipkés Árpád kir. törvésségi bírák, jegyzője: Veres Árpád kir. törvésségi aljegyző voltak. A vádhatóságot Stupjár Samu kir. ügyész képviselte mindhárom vádlottat, Bartha Ignác ügyvéd védte.

E bűntüny tényállása röviden a következő: Hírhedt gyujtogatú hírében állott Kásonban Tima Dénes, nem volt talán Kásonban egyetlen tüsezt sem, hogy annak tettségét rá ne tartották volna. Többesür megkísérített láb alul eltonni a egyszer fejezést vágta a fejbe, egyszer gyomrát ha sitották fel. de mindannyiszor megélt, s a tettesek soha sem voltak kézrekeríthetők, a megindult bünyviséget mindig egy megszűntetéssel, vagy felmentéssel végződött.

Folyó évi január 17 én este történt az, hogy Tima Dénes ifj. Boldizsár Józsefnel mulatott, s a mint 9 óra tájban haza indult s illette a Boldizsár kapuján kilépett egy ember torkon ragadta, úgy hogy szakélyosan mondva meggyökent bele, s aztán őtben odagrottak, s megragadva elvitték, s azomszédiba lakó Ily és János látták is mint 4 ember nagy sebességgel vitte be az ötödiket, azonban egyikét sem ismerték fel, s másnap reggel a „szőncsalja” vezetől helyen Tima Déneset izonyatosan összevagdaltá hullán találták meg. A megindult nyomozaton ifj. Boldizsár József, ifj. Váncsa András nyula, kiket a helyszínről felöltötték az nap este az öjjeli örök jönni, továbbá az ifj. Boldizsár József terhölő vallomása alapján Todorán János zsaándi, Váncsa András János, tartóztatattak le, a később a Váncsa András nyulastól vallomása alapján

Ambrus István is letartóztatott, azonban a vizsgálóati adatai alapján az ifj. Boldizsár József és Váncsa András nyulastól vallomása alapján, a kik a Tima Dénes torkonragadásánál és elhurokolásánál a három utóbbi határozottan felismerték, ezek ellen emeltetett vád, ifj. Váncsa András nyulast a foghából április 14-én kizsábadulván április hó 16-án felakasztotta magát s levágásakor tisztségében egy től származó irást találtak, a melyben az állott, hogy „felakasztom magam mert zsaándi Janiék úgy is megölték volna”. A három napig tartott tárgyaláson számtalan bizonyíték nyújtotta a vádlottak alibi-jének valamint a Boldizsár József és az elhalt ifj. Váncsa András nyulast saavahibetőségének megczafolására. A perbeszédre csak a harmadik nap délután került a sor, s mikor a közváltó remek vádbeszédében, a védő pedig nagy tanulmányra való ügyes beszédeber hatalmas argumentumokkal tárogatták saját álláspontjukat.

Az esküdték 8 órákor vonultak vissza verdiktjuk meghozatala végett a 7/8 órákor hirdette ki főbntük Nagy Gyula verdiktjuket, a mely szerint, az esküdték mindhárom vádlottra nézve, a hozzájuk intézett kérdésre nemmel feleltek s a verdikt alapján az esküdtbíróóság vádlottakat felmentette a vád alul. E szerint a Tima Dénes megölési sem került ki, bár a tárgyaláson számtalan adat merült fel arra nézve, hogy nagyon sokan tudják, kik a tettesek.

OSARNOK.

A hazai rög.

Kun Ába, egy szép liborvörös öszilakonyon arra eszmélt, hogy nincs egy fityingese sem. Ez a liborvörös öszilakony egy fekete delantát követett: az öszilakony egy fekete delantáját, a melyen Paróli, a nemes főúr, Kun Ába, de Lun végső roménysege, jó ötödik gyanánt száguldott el a bírói páholy előtt.

Gavallérosan letörni sokkal nagyobb művészet, mint gavallérosan élni. Kun Ába ebben is méltónak mutatkozott nevéhez. A végszetes verseny után hazahajtatott. Otthon átsütött, a komornyikjával megberetváltata magát, pár csep parfüme de Lys-t öntött a s szines batizt zsebkendőre. Azután szokása szerint felment a klubjába. Nyugodtan mintha misem történt volna, járta végig a fényes termeiket. Pillarészülés nélkül állta ki a kíváncsi és csodálkozó pillantások keresztváltát, a melyek mind azt látszottak kérdezni.

— Nini, hát még mindig talpraállott volna.

A színházban is mutatkozott, pompáson vacsorázott, majd ismét haza tért a nyolcezerből lakóáulán, a melyet egy maga lakott. Ott leült a szeczeszió stílusban faszgott mahagoni-íróasztalhoz és belemélyedett az olvasásába. Egy félóra múlva tudta, hogy a mai vezetőség kiegyesültése után, ha a bírtokot és a versenyszállót értékesíti, marad még összesen hat ezer forintja.

— Ép elég egy első osztályú temetésre morgogta magában keserűen.

Ezzel elővette a pompás hatásvitét és sokáig furkaszemet nézett a hideg cső fekete szemével. De hirtelen mást gondolt. Egy gyors mozdulattal bedobta s igyilte fegyvert az íróasztal fölkájába és egy kálzott fel.

— A mi elég egy tiszteességes temetésre, elég lesz talán egy új élet megtörtem-törőre is!

II. a csikszentmártoni I 93 estjkyben 550, hraz. ingatlanra 4 kor. 1979. hraz. ingatlanra 73 kor. 2695. hraz. ingatlanra 122 kor. 2085. hraz. ingatlanra 18 kor. 2909. 2910. 2912. hraz. ingatlanra 163 kor. 4108. hraz. ingatlanra 124 kor. 4505. hraz. ingatlanra 10 kor. 4518. hraz. hraz. ingatlanra 8 kor. 4890—4893. 198 kor. 5222. hraz. ingatlanra 12 kor. 5840. hraz. ingatlanra 17 kor. III. a csikszentmártoni I. K. 1360. estjkyben 1175. hraz. ingatlanra 19 kor. 1828. hraz. ingatlanra 28 kor. 2116. hraz. ingatlanra 28 kor. 2487. hraz. ingatlanra 33 kor. 1478. 1480. hraz. ingatlanra 99 kor. 2917—2979. hraz. ingatlanra 431. kor. IV. a csikszentmártoni 1099 számú tjkjkyben 216—218. hraz. ingatlanra 882 kor. 4896. hraz. ingatlanra 187 kor. 4923. hraz. ingatlanra 161 kor. 4928. hraz. ingatlanra 230 kor. 5651. hraz. ingatlanra 23 kor. V. a csikszentmártoni I. 1537 estjkyben 5378^{1/2}/₂. a. 53378^{1/2}/₂. 5979^{1/2}/₂. hraz. ingatlanokra 7 kor. 5383^{1/2}/₂. 5384^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 21 kor. 5383^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 3 kor. 5374^{1/2}/₂. 5375^{1/2}/₂. 5375^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 2 korona. 5377^{1/2}/₂. 5378^{1/2}/₂. 5379^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 16 kor. 5385^{1/2}/₂. 5386^{1/2}/₂. 5387^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 4 kor. a csikszentmártoni 1538. estjkyben 5377^{1/2}/₂. 5378^{1/2}/₂. 5279^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 7 kor. 5335^{1/2}/₂. 5386^{1/2}/₂. 5389^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 4 kor. 3383^{1/2}/₂. 7. hraz. ingatlanra 19 kor. 5999^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 7 kor. 5385^{1/2}/₂. 5386^{1/2}/₂. 4^{1/2}/₂. 4388^{1/2}/₂. hraz. ingatlanra 4 kor. 53859. 53869/a/l. 53899/5. hraz. ingatlanra 4 kor. a Csikszentgyörgy község határára fekvő a bankfalvi 112. számú tjkjkyben 224—226. hraz. ingatlanra 48 kor. 5063. hraz. ingatlanra 30 kor. 6037. 6028. hraz. ingatlanra 11 kor. 7609. hraz. ingatlanra 9 kor. 9212. 9213. 9214. 9215. hraz. ingatlanra 138 kor. 9728. hraz. ingatlanra 34 korona esenettel megállapított kiállítás árban elrendeltetik.

As árverésre határnapul 1903. évi szeptember hó 3-ik napjának d. e. 9 órája csikszentmártoni kir. járásbíróóság mint teleknyvi hatóság hivatalos helyiségében a csikszentmártoni telekjegyző könyvekben foglalt ingatlanokra Csikszentgyörgy községához 1903. évi szeptember hó 4-ik napjának d. u. 2 órája tüstetik ki.

A kir. járásbíróóság teleknyvi hatósága. Csikszentmárton, 1903. április 29-én. Dr. Szabó, kir. aljbíró.

471.—1903. végreh. szám.

Arverési hirdelmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében esenettel közöli, hogy a csikszeredai kir. járásbíróóság 1903. évi Sp. II. 284/3. számú végzése következtében Császó István ügyvéd által képviselt Csik Császó község kepe alap javára Kósa Dénes csikszeredai lakos ellen 616 kor. 98 fill. a jár. erejéig 1903. évi május hó 25 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1179 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szafka, épületfa, szekerek, horjúk, ökrök, lovak, tonok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek csikszeredai kir. járásbíróóság 1903. évi V. 871/2. számú végzése folytán 616 kor. 98 fill. tökélyvetelés, ennek 1901. évi január hó 1-én napjától járó 3/10 kamatai a eddig összesen 88 kor. 78 fill. érben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakosán Csik Császóban leendő eszközlésére 1903. évi június hó 3-ik napjának délutáni 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a veini számdékozők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében közpénzfizetés mellett, a legelőbbit igénynek szilkegy esetén, becsárud alul is fel fog adni.

A mennyiben az előírtveendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták a szakra kielégítési jogot nyertek volna. ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredán, 1903. évi június hó 10-ik napján.

Ábrahám Márton, kir. bír. végrehajtó.

FILÓ KÁROLY-né

temetkezési intézete Csikszeredában.

Ajánlja az előforduló halálesetek alkalmára dusan berendezett raktárát, mindenemű és finjtáju fa- és ércz utinatu koporsóit, légmentes és elzárható

ÉRCZ KOPORSÓIT.

Nagy válaaszték sirkoszorokban és szallagokban, szóval mindenemű czikkekbekben, mely a temetéshez szükséges.

Továbbá tudomására kívánom hozni a n. é. közönségnek, hogy miután a legelső gyúrákkal léptem úszekötterésbe, azon helyzetbe vagyok, hogy a legjutányosabb árakban képes vagyok mindent számítani, ugy hogy a versenyképesség felülmulhatatlan, mivel üzletem saját házámban van, sem bolt bért, sem kiszolgálásért nem fizetek, saját magam szolgállok ki veömimnek, saját gyászokcsim van, melyet 50 korona vásárlásánál csekély díjért bocsátok rendelkezésre.

Ravatalozásait, díszítésit a legjutányosabban számítom. Segédkezem a hulla szükséges elhelyezésében is.

A n. é. közönség szives pártfogásait kérve, vagyok kész szolgálattal

Filó Károlyné.

Figyelemre méltó!

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses bizalmához fordulni mostan is ép ugy mind az előtt és kérve becses pártfogásukkal megtisztelni.

Üzletemben minden árut a legelső kézből szerzek he és így mindig a legujabb és legjobb árut árusítok azzal az elvvel, hogy „kevés haszon, nagy forgalom” élénkíti az üzletet.

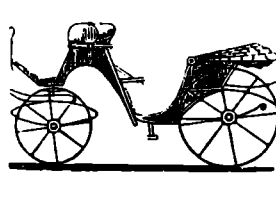
Becsés pártfogásukat kérve, maradok

alázatos tisztelettel

Székelyhidy Sándor,

női- és férfi divat-üzlete, Csikszereda.

(Üzletem a Hutter szállodalával szemben.)

László Lőrincz

kovács.

kerekos, nyerges és kocsi fényező műhelye Csikszereda, Vár-utca 230. sz.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni

kovács, kerekos, nyerges és kocsi fényező

műhelyemre, mely már 18 éve, hogy fenn áll a helybeli piacon.

Nem tres reklamákkal akarom jó hírnevemmel megalapítani hanem utólréhatellon, mindenigényt kielégítő munkával, elválllok mindenemű fent jelzett szakmámba vágó munkáit valaminnt javításokat. Hogy minden nemű készítmény hazánkban bármely helyen megálja helyét, a mellett bizonyít ama körülmény, hogy már éremmel két ízben voltam kitüntetve. A melyen tisztelt közönség pártfogását kérve

maradok alázatos tisztelettel

László Lőrincz Csikszereda.

Állandó butor kiállítás az I. emeleten.

Alapítva
1880.

Alapítva
1880.

KÖPF R.

Első butor és kárpitos kivitelű üzlet Brassó kapu-utca 48 sz.

Van szerencsém Csikszereda város és vidéke nagyszerű közönségének becses figyelmét felhívni az

Első butor és kárpitos kivitelű üzletemre

Állandó és dusan felszerelt butor raktár. Szőnyegek, tükrök és képek a legczébb-
u. m. barok és ó-német haloszobák, eb- szerűbből a legdíszesebb kivitelig pu-
lők, szalon és garco lakás berendezések. tanyos arak mellett.

Kárpitos és díszítő munkák házon kívül is eszközöltetnek.

Butorok esomagolása és szállítása elvállaltatik.

Rendkívül olcsó arak mellett.

Elvállalom nagy forgalom keves haszonnal.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

KÖNYVNYOMDA és KÖNYV KERESKEDÉS.

MŰVEK, FOLYÓIRATOK
ÉS FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK, NYUGTÁK
ÉS ÁRJEGYZÉKEK

ÜZLETI KÖNYVEK

KITŰNŐ FEHER és FOGALMI
PAPIROK

NAGY VÁLASZTEK
IMAKÖNYVEK OLVASÓKBAN

VIDÉKI RENDELÉNYEK A LEGNAGYOBB
PONTOSSÁGGAL ESZKÖZÖLTETNEK

GYÖNÖS ÉS TÁRSA, CSIKSZEREDÁBAN.

RAKTÁRON TARTUNK ÖGYVÉDI, LELKESZI ÉS
ISKOLAI NYOMTATVÁNYOKAT.

ÜZLETI LEVELEK

ELJEGYZÉSI ÉS ESKŰVŐI
MEGHÍVÓK

NÉVKÁRTYÁK

A LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB
LEVELEZŐLAPOK KAPHATÓK

NAGY VÁLASZTEK LEVÉLDORINTÉK,
IRÓSZEREK, PECSETVÍASZORBAN

A CSIKSZEREDA KIADÓHIVATALA.

HAZAI IPAR FEJLESZTÉS!

Szíves tudomásul!

Van szerencsém nagybecsű megrendelőim és a nagyszerű közönség szíves tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári időnyre szóló legfinomabb minőségű valódi

gyapju és kangara

szöveteket beszereztem és ez által aliba a kellemes helyzetbe vagyok, hogy nagybecsű megrendelőimet kívánalmak szerint a legjobban kiszolgálhatom.

Egy színtén mindennemű férfi-szabó kellekeket eladásra is raktáron tartok.

Tehát mielőtt becses megrendelőimnek eddigi szíves pártfogásukért köszönetet mondanék, egyúttal kérem, hogy irántam tanusított pártfogásukat a nagyszerű közönséggel együtt fentartani szíveskedjenek és becses megrendeléseikkel szerencsétlenni méltóztassanak, melyek után vagyok szolgálatukra kész,

Csikszeredán, 1903. év márczius hóban

mély tisztelettel

Dóczy János, férfi-szabó,

Rákóczy-utca 358. szám, (Sajátház).

JÓ MUNKÁI!

PONTOS KISZÖLGÁLLÁSI!

BECSÜLET ÉS SZORGALOM!

Nyomatott a kiadótulajdonos Gyönös és Társa könyvnyomdájában, Csikszeredában.